

Obesitas bij een beenamputatie invloed op huidproblemen

Ongeveer de helft van de Nederlandse volwassenen is te zwaar, waarbij 14% obesitas* heeft. Tot voor kort waren er geen cijfers bekend over de aanwezigheid van overgewicht en obesitas bij mensen met een beenamputatie in Nederland. Ook was onduidelijk of obesitas bij mensen met een beenamputatie vaker leidt tot huidproblemen aan de stomp en reparaties van de prothese. Een onderzoek dat uitgevoerd is in het UMCG in samenwerking met OIM Orthopedie en Orthopedietechniek De Hoogstraat geeft antwoord op deze vragen.

Methoden

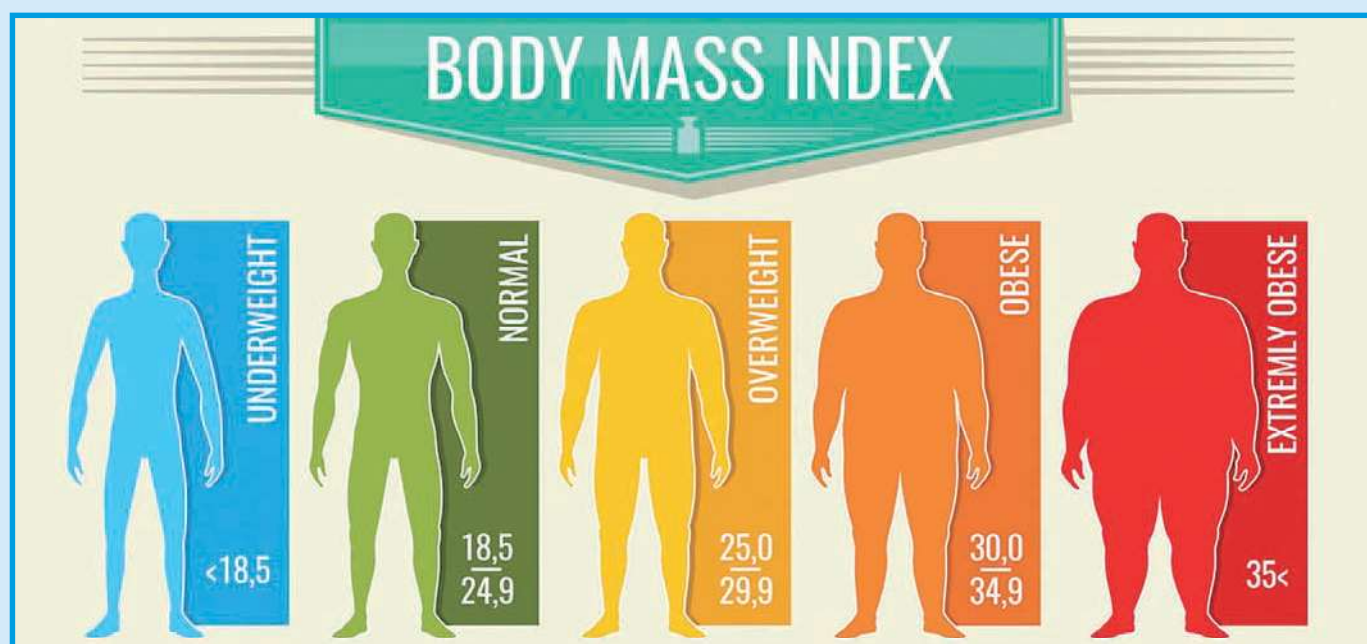
Voor het onderzoek werden volwassen personen benaderd met een enkelzijdige beenamputatie die een jaar of langer geleden had plaatsgevonden. Van alle deelnemers werd de lengte en het gewicht gemeten, hieruit werd een Body Mass Index (BMI) - gecorrigeerd voor het missende deel van het been - berekend. Ook vulden de deelnemers een vragenlijst in, waarmee gegevens over onder andere de algemene gezondheid en de amputatie werden verzameld. Deelnemers gaven aan of en welke huidproblemen aan de stomp zij in de afgelopen maand hadden ervaren en hoeveel last zij hiervan hadden. De orthopedische instrumentmakerij verschaft informatie over het aantal bezoeken in het afgelopen jaar. Het aantal bezoeken aan de instrumentmakerij werd gebruikt als maat voor het aantal prothesereparaties.

Resultaten

In totaal hebben 413 personen deelgenomen aan het onderzoek. De meeste deelnemers waren man (70%) en de gemiddelde leeftijd was $62,3 \pm 14,9$ jaar. Het meest voorkomende niveau was een onderbeenamputatie (57%). De meest voorkomende oorzaken voor amputatie waren een ongeval (39%) en diabetes en/of perifeer vaatlijden (28%). Van alle deelnemers had 39% overgewicht en 28% obesitas. De meerderheid van de deelnemers droeg de prothese twaalf uur of langer per dag en liep minder dan 500 meter per dag.

Van de deelnemers rapporteerde 77% één of meer huidproblemen aan de stomp in de afgelopen maand; 32% rapporteerde zelfs een ernstig huidprobleem. Deelnemers met huidproblemen waren gemiddeld zes jaar jonger dan deelnemers zonder huidproblemen. Er werd geen verband gevonden tussen het lichaamsgewicht of de BMI en de aanwezigheid van huidproblemen. Wanneer onderscheid werd gemaakt in de ernst van de huidproblemen, hadden personen met ernstige huidproblemen een lagere BMI dan personen zonder ernstige huidproblemen (26,6 vs. 28,0), ook waren zij gemiddeld 5,5 jaar jonger.

Er werd geen verband gevonden tussen het lichaamsgewicht of de BMI en het aantal bezoeken aan de orthopedische instrumentmakerij.

Amputatie: en prothese?

Bespreking

Obesitas komt relatief veel voor bij personen met een beenamputatie in Nederland, nog meer dan bij de algemene Nederlandse bevolking (28% vs. 14%). Obesitas lijkt echter geen rol van betekenis te spelen bij het vóórkomen van huidproblemen aan de stomp. Een mogelijke reden hiervan is dat de stomp bij een persoon met overgewicht relatief veel weke delen heeft, waardoor de druk op benige uitsteeksels beter verdeeld wordt. Ook is het denkbaar dat mensen met overgewicht fysiek minder actief zijn, waardoor er ook minder druk- en schuifkrachten optreden en dus minder huidproblemen. Personen met ernstige huidproblemen hadden een lagere BMI dan personen zonder ernstige huidproblemen, maar beide groepen vielen in de categorie overgewicht en de klinische relevantie van dit verschil is twijfelachtig. Dat personen met huidproblemen aan de stomp gemiddeld jonger waren dan personen zonder huidproblemen zou verklaard kunnen worden door het feit dat jongere mensen gemiddeld fysiek actiever zijn, wat het ontstaan van huidproblemen in de hand kan werken (meer druk- en schuifkrachten).

Er werd ook geen verband gevonden tussen het lichaamsgewicht of de BMI en het aantal prothesereparaties. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het aantal bezoeken aan de instrumentmakerij geen goede maat was voor het aantal prothesereparaties. Het kan ook zo zijn dat tijdens het aanmeten van een prothese al adequaat rekening wordt gehouden met het lichaamsgewicht, waardoor er een kleinere kans is op mankementen van de prothese.

Ondanks de bevindingen van het onderzoek wordt wel geadviseerd om aandacht te blijven houden voor de BMI bij personen met een beenamputatie, omdat algemeen bekend is dat obesitas diverse gezondheidsrisico's met zich meebrengt.

TEREZKA S. MOLLEE, PIETER U. DIJKSTRA, RIENK DEKKER, JAN H.B. GEERTZEN

The association between body mass index and skin problems in persons with a lower limb amputation: an observational study. BMC Musculoskelet Disord. 2021 Sep 9;22(1):769.

* Om te bepalen of er sprake is van onder- of overgewicht wordt internationaal vaak de Body Mass Index (BMI) gebruikt. De BMI geeft de verhouding weer tussen lichaamslengte en -gewicht en wordt uitgedrukt in kg/m². De categorieën zijn als volgt ingedeeld: ondergewicht BMI onder 18,5; gezond gewicht BMI 18,5 tot 25, overgewicht BMI 25 tot 30 en obesitas BMI 30 of hoger.

VERENIGINGSNIEUWS!

Contactpersonen

Hieronder staan de namen en telefoonnummers van de contactpersonen van KorterMaarKrachtig. U kunt contact met hen opnemen om uw verhaal te vertellen, advies te vragen of informatie in te winnen.

Jacqueline van Brakel - 06 1365 7876
Veronique Gorter - 06 4312 4568
(ervaringsdeskundig met kinderen)
Reinoud Liefing - 06 5200 1668
Kees de Snaijer - 078 674 1510
Herman Ferguson - 010 429 1234
Marcel Zonjee - 023 583 4842 / 06 4150 1353

Heb je tijd over?

Zonder vrijwilligers kan KorterMaarKrachtig niet blijven bestaan. We zijn dan ook erg blij met de vrijwilligers die we hebben! En we kunnen altijd nieuwe mensen gebruiken.

Op dit moment is er behoefte aan de volgende vrijwilligers:

- ▶ KMK-leden die willen meehelpen met de organisatie van inloopmomenten bij revalidatiecentra en ziekenhuizen.
Contact: Mary van Dijk,
maryvandijk@kortermaarkrchtig.com
- ▶ Nieuwe coördinatoren in de provincies Zeeland, Utrecht Noord-Brabant en Limburg.
Contact: Mary van Dijk,
maryvandijk@kortermaarkrchtig.com

33

Agenda

Attentie: de data van de inloopmomenten worden niet meer in dit overzicht opgenomen. Het zijn er zóveel, dat ze voortaan permanent te bekijken zijn op www.kortermaarkrchtig.com/inloopmomenten.

15-18 juni 2022

Supportbeurs, Jaarbeurs, Utrecht, www.supportbeurs.nl

23-25 juni 2022

Rehab, 21st European Trade Fair, Karlsruhe, Duitsland
www.rehab-karlsruhe.com

Zaterdag 3 september 2022

10:00 - 17:00 uur

Ledendag van KorterMaarKrachtig en Op een ander been gezet in Apenheul, Apeldoorn.

Alle leden krijgen hiervoor een uitnodiging.